Garip Akımı / İkinci Yeni Şiiri

1. 1940’lı yıllarda üç genç şair (Orhan Veli, Oktay Rifat, Melih Cevdet Anday) bir seçki yayımladılar. Seçkinin ön sözünde, şiirde ölçü ve uyağa, “şairaneliğe” karşı olduklarını belirten bu genç şairler, gerçekten de, dizenin en yalın birimlerine indirgenmiş şiirleriyle, çağdaş şiir dilimizin konuşma dili ve günlük yaşam yalınlığıyla buluşmasında önemli bir görev üstlendiler. Bu yıllarda yayımladıkları öteki şiir kitaplarında Türk şiirinin lirik ana kaynağına yöneldiler. Yine, Orhan Veli’nin sağlığında her üç şairin, onun ölümünden sonra da Oktay Rifat ve Melih Cevdet Anday’ın şiirlerinde, 1940 toplumcu şairlerinin temaları da farklı sanatsal biçim ve yaklaşımlarla da olsa (ironi ve humor ögeleri vb.) çokça işlendi.

Bu parçada sözü edilen genç sanatçıların oluşturduğu edebî topluluk aşağıdakilerden hangisidir?

A) Garip akımı
B) Saf şiir (Öz şiir)
C) Toplumcu gerçekçi şiir
D) Mavi hareketi
E) Millî Edebiyat zevk ve anlayışını yansıtan şiir

2. 1940’lı yıllarda ve 50’li yılların başlarında çeşitli üslup ve arayışların yansıdığı kitaplarında açık ve aydınlık şiirler yayımlayan İlhan Berk, 1958’de yayınlanan Galile Denizi’nde soyut betimlemelere, uzak çağrışımlara, soyut bir şiir dünyasına yöneldi. Fazıl Hüsnü Dağlarca 60’lı yıllara doğru dilde soyutlamacılığın yoğunlaştığı ürünler verdi. Sonradan - - - - diye adlandırılacak olan şiir anlayışıyla yazan Ece Ayhan, Cemal Süreya, Sezai Karakoç, Kemal Özer, Ülkü Tamer vb. daha genç şairlerin, bu anlayışın genel özelliklerini yansıtan ilk kitapları da 1950’li yılların sonlarında yayımlandı.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Saf şiir (Öz şiir)
B) İkinci Yeni
C) Toplumcu gerçekçi şiir
D) Mavi hareketi
E) Millî Edebiyat zevk ve anlayışını yansıtan şiir

3. 1954’te İlhan Berk’in ortalarda kıpır kıpır dolaştığını, “- - - -” görüşünü dile getirdiğini görüp “Yeditepe”de toplumsal açıdan yeniliğe nasıl bakılması gerektiğini anlatmaya çalışan bir yazı yayımlamıştım.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

A) Sanat yenilik içindir.
B) Biçim içerikten önce gelir.
C) Anlam değil imge önemlidir.
D) Hayal gücüne ağırlık verilmelidir.
E) Sıradan insanlar şiire konu olmalıdır.

4. Konuşmacının “Siz bugün İkinci Yeni denen hareketin bir temsilcisi olduğunuza göre bu şiiri nasıl tarif edersiniz?” sorusu karşısında - - - - başlıyor anlamsız şiirin ne olduğunu anlatmaya.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

A) İlhan Berk
B) Turgut Uyar
C) Ülkü Tamer
D) Cemal Safi
E) Edip Cansever

5. Kuşlar üstünde gezer, gurbete düşmüş kuşlar,
Yaşlı bir göz gibi sahraya bakan penceremin;
Bu dağın gülleri, derdim ki, neden solmuşlar?
Beddua ettiği yermiş meğer âşık Kerem’in!

Bu dizelerde geçen,

I. Güllerin solması
II. Kuşların gurbete düşmesi
III. Âşık Kerem’in dağa beddua etmesi

ifadelerinden hangileri bir imgedir?

A) Yalnız I.
B) Yalnız II.
C) Yalnız III.
D) I ve II.
E) II ve III.

6. 1955 sonrası şiirimizde genel bir değişim başlıyor. 1957 yılına kadar yazdıklarımı Yerçekimli Karanfil adlı kitabımda topluyorum. 1956’da Oktay Rifat’ın, Perçemli Sokak’ı (I); 1958’de İlhan Berk’in Şeyler Kitabı (II); yine aynı yılda Cemal Süreya’nın, Dünyanın En Güzel Arabistan’ı (III) yayımlanıyor. 1959’da, Turgut Uyar’ın Üvercinka’sı (IV); Ece Ayhan’ın, Kınar Hanımın Denizleri; Ülkü Tamer’in, Soğuk Otların Altında adlı kitapları ile şiirimizdeki genel görünüm iyiden iyiye değişip yerleşiyor. Şiiri bir akım olarak görmek, birlikte çıkış alışkanlığı sanmak kolaylığından vazgeçemeyenler, bu şairleri adlandırmakta gecikmiyorlar.

Bu parçada numaralanmış eserlerin hangileri yer değiştirildiğinde sanatçı-eser yanlışlığı giderilmiş olur?

A) I ve II.
B) I ve III.
C) II ve III.
D) II ve IV.
E) III ve IV.

7. Bir gün Tanpınar şiirlerimi görmek istiyor. 17-18 yaşlarındayım. Tünel'deki Narmanlı Yurdu'na gidiyorum. Bana kocaman bir çay fincanıyla kahve sunuyor. Gene kocaman masasına oturup gözlüğünü taktıktan sonra, hiçbir bıkma belirtisi göstermeden bütün şiirlerimi okuyor. Okuması bittikten sonra başını kaldırarak (iyice aklımda) ilk cümlesini söylüyor: "Bunlar çok güzel, hepsi de güzel. Ama hiçbiri şiir değil!" Tabii bu yargı iyiden iyiye yadırgatıyor beni, gene de anlamış görünerek çıkıyorum dışarı. Çıkmadan daha başka şeyler de söylüyor. Neden ölçülü uyaklı yazmadığımı soruyor bir ara.

Bu parçada Edip Cansever'in sözünü ettiği şiirler aşağıdaki topluluklarının hangisinin anlayışıyla ilgilidir?

A) Yedi Meşaleciler
B) Saf şiir (Öz şiir)
C) Beş Hececiler
D) II. Yeni
E) Milli Edebiyat zevk ve anlayışını sürdüren şiir

8. Öz ve biçim dengesini yetkinliğe ulaştırarak asıl kişiliğini bulduğu kitabının Galile Denizi olduğu söylenebilir. Bu kitabındaki şiirlerle başlayan soyutlama eğilimleriyle İkinci Yeni'nin başlıca şairleri arasında yer almıştır. Batı şiirinin rondo gibi. türlerinin denendiği Çivi Yazısı'ndaki arayışları Mısırkalyoniğne'de letrizme varıyor. Âşıkane'de bu kez Doğu şiirinin klasik şiir yapılarını deneyen, beyit ve türkü biçimlerinden yararlanan sanatçının şiiri Şenlikname'de iyice düzyazıya yaklaşmaktadır. Çok kısa ve soyut şiirlerin yer aldığı Taşbaskısı'ndan sonra Atlas'ta somut nesnelere, doğabilime ilgisi gözlemleniyor. Bu yapıtı, onun özellikle biçim alanında sentez kitabıdır. Kül'de de aynı özellikleri sürdürüyor. Araştırıcı kişiliği, özgün duyarlıkları ve buluşlarıyla sanatçı 20. yüzyıl Türk şiirinin en önemli şairleri arasındadır.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) İlhan Berk
B) Edip Cansever
C) Turgut Uyar
D) Cemal Süreya
E) Ülkü Tamer

9. Şu son dönemecini de aşınca gecenin
Doğacak gün artık gündüze ilişkin değil
Bu ağartı ancak yürekle karşılanabilir
Bütün iş orda işte, ordan usturuplu geçmesini bil
Tutsaksan ellerini sıvışır gibi zincirlerinden
Ve balyozla vursalar mısralarına
Soylu bir demir sesi yükselir

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisine seslenilmektedir?

A) Şaire
B) Yolcuya
C) İşçiye
D) Mahkuma
E) Sevgiliye

MEB 2018 - 2019 • Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü

10. Belli bir ağırlığı, var olan değerler dizgesinin aşılmasına verirken belli bir ağırlığı da duyarlılık üzerinde yoğunlaştırır. Belki gizli, belki açık bir coşumculuktan izler taşır. Harbe Giden'de, Böcekler'de, Davet'te, Ne Kadar Güzel'de, Anlatamıyorum'da bu tavır hâkimdir. Böylece şiir, kendisini kuşatan ağırlıklardan kurtulur ve kendi iç ahengini oluşturur. Usta elleştirmen Nurullah Ataç'ın, bu tarz şiirleri beğenmesinin nedeni de budur. Şiir; duyarlığını, pırıltısını bir fosfor gibi kendi içinden almalıdır.

Bu parçada şiirlerinden örnekler verilen şair ve temsil ettiği şiir topluluğu aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

A) Attila İlhan - Mavi
B) Ahmet Haşim - Saf şiir
C) Cemal Süreya - II. Yeni
D) Orhan Veli Kanık - I. Yeni
E) Nazım Hikmet - Toplumcu şiir

11. Aşağıdaki dizelerin hangisinde örtük bir ileti söz konusu <u>değildir</u>?

A) Akşam geri verince bana gözlerimi
Şehir de kayboldu, denizin durgunluğu da
B) Biliyorsun ben hangi şehirdeysem
Yalnızlığın başkenti orası
C) Şimdi bir güvercinin uçuşunu bölüşüyoruz
Gökyüzünün o meşhur maviliğinde
D) Kapkara gökler altında içimizin
Yığın yığın dumanları tütüyor
E) Süzülüp mavi göklerden yere doğru
Omzuma bir beyaz güvercin kondu

12. Aşağıdaki dizelerin hangisinde toplumsal bir eleştiri söz konusudur?

A) Kendi kendine çekilmez oluyor ömrüm
Her insanın ayrı ayrı yaşayabilsem kaderinde
B) İnsan balıklama dalmalı içine hayatın
Bir kayadan zümrüt bir denize dalarcasına
C) Bu şehri nasıl yapmışlar böyle üst üste
Ne gökyüzü koymuşlar ne günaydın
D) Hava ağır toprak ağır yaprak ağır
Su tozları yağıyor üstümüze
E) Türkülerle doldurun göğsünüzü
açılın kırlara çiçekler devşirin

